

Περί της Μεγάλης Παρασκευής. Ποιός θα ζυγίσει το βάρος; (Άγιος Φιλάρετος Μόσχας)

/ [Πεμπτούσία](#)

Τί περιμένετε τώρα, αγαπητοί μου, από τους θεράποντες του λόγου; Ο Λόγος δεν

υπάρχει πια.

Ο Λόγος, συναΐδιος με τον Πατέρα και με το Πνεύμα, γεννημένος για τη σωτηρία μας, αρχή (principe) κάθε ζώσας και αποτελεσματικής μιλιάς σώπασε. Πέθανε, ενταφιασμένος και σφραγισμένος στο μνήμα. Για να γνωρίσει στους ανθρώπους «οδούς ζωής», αυτός ο Λόγος έκλινε ουρανούς και ντύθηκε σάρκα. Οι άνθρωποι όμως δεν θέλησαν να ακούσουν το Λόγο. Του έσκισαν τη σάρκα, «και ιδού αίρεται από της γης η ζωή αυτού». Ποιός θα μας δώσει τώρα την μιλιά της ζωής και της σωτηρίας;

Ας βιαστούμε να ομολογήσουμε το μυστήριο του Λόγου, μυστήριο που αφοπλίζει τους διώκτες του και τον επαναφέρει στις ψυχές που είναι έτοιμες να τον δεχτούν. Το Λόγο του Θεού δεν μπορεί να τον δένει ο θάνατος. Όπως η μιλιά στο στόμα του ανθρώπου δεν πεθαίνει ολότελα ακόμη και τη στιγμή που παύει να ακούγεται, αλλά αποκτά μάλλον τότε μια νέα δύναμη, και διά μέσου του συναισθήματος διεισδύει στο πνεύμα και την καρδιά εκείνων που την ακούν, έτσι και ο υποστατικός Λόγος του Θεού, στην λυτρωτική του σάρκωση, πεθαίνοντας κατά τη σάρκα, «πληροί τα πάντα», την ίδια στιγμή, με το πνεύμα του και τη δύναμή του. Για το λόγο αυτό τη στιγμή που ο Ιησούς σωριάζεται και υποκύπτει πάνω στο Σταυρό. Ο ουρανός και η γη του δανείζουν τη φωνή τους, και οι νεκροί αναγγέλλουν την ανάσταση του Εσταυρωμένου, και οι πέτρες ακόμη έκαναν να ακουστεί ο θρήνος τους. «Του ηλίου εκλειπόντος, το καταπέτασμα του ναού εσχίσθη εις δύο από άνωθεν έως κάτω, και η γη εσεισθη και αι πέτραι εσχίσθησαν, και τα μνημεία ανεώχθησαν και πολλά σώματα των κεκοιμημένων αγίων ηγέρθη».

Χριστιανοί, ο σαρκωμένος Λόγος δεν σιγά παρά για να μας μιλήσει με μεγαλύτερη δύναμη και αποτελεσματικότητα. Κρύβεται για να σκηνώσει «εν ημίν βαθύτερα». Πεθαίνει για να μας κάνει δώρο την κληρονομιά του. Συναγμένοι σε αυτό το ναό για να συνομιλήσετε με το Χριστό στο μνήμα, ακούτε τον «ζώντα λόγο» του θείου Τεθνεώτος. Ακούτε τη διαθήκη που σας άφησε: «καγώ διατίθεμαι υμίν καθώς διέθετό μοι ο πατήρ μου βασιλείαν».

Όμως, για να μη αποστρέψουμε το βλέμμα, κάνοντας άκαιρα όνειρα για το μέγεθος της κληρονομιάς, από τον Εσταυρωμένο που πρέπει να ελκύει ιδιαίτερα την προσοχή μας τούτες τις άγιες ημέρες, ας παρατηρήσουμε επιμελώς, ότι οι πρώτοι κληρονόμοι του δεν έλαβαν με το θάνατό του, άλλο θησαυρό παρά το ξύλο του σταυρού πάνω στον οποίο έπαθε και απέθανε, και δεν μετέδωσαν παρά αυτό το σταυρό, μέσα από αναπαραστάσεις εικόνων, σε αυτούς που θέλουν να έχουν μερίδιο στην κληρονομιά της βασιλείας Του. Τί μαθαίνουμε από αυτό; Μαθαίνουμε ότι όπως «ταύτα έδει παθεῖν τον Χριστόν και εισελθεῖν εις την δόξαν αυτού ην είχε εν τω Πατρί», έτσι και οι χριστιανοί «δια πολλών θλίψεων δει εισελθεῖν εις

την βασιλείαν του Θεού» που ο Χριστός τους έχει ετοιμάσει. Και όπως ο σταυρός του Ιησού Χριστού είναι για όλους η πύλη αυτής της βασιλείας, έτσι και ο σταυρός του χριστιανού είναι για κάθε τέκνο της ίδιας αυτής βασιλείας το κλειδί που θα το εισαγάγει στην κληρονομιά του. Να συνοπτικά ο μέγας λόγος του σταυρού, που υπερέχει κάθε πνευματικής αξίας, ισοδύναμος της πίστης, της εκ του Θεού παντοδύναμης. Ας τον αποθέσουμε σαν μια σταγόνα μύρο, στον τάφο του δημιουργού Λόγου της ζωής.

[epitafios](#)

Image not found or type unknown

Προτού ο σαρκωμένος Υιός του Θεού λάβει και σηκώσει το σταυρό Του, ο σταυρός ανήκε στους ανθρώπους. Από καταβολής, ήταν φτιαγμένος από «το ξύλον του γινώσκειν καλόν και πονηρόν». Ο πρωτόνθρωπος δε σκεφτόταν άλλο παρά πώς να γευτεί από το δέντρο. Δεν είχε καλά-καλά δοκιμάσει, και το απαγορευμένο δέντρο, γκρεμίστηκε συγκλαδοκορμόρριζα με όλο του το βάρος πάνω στο σώμα του παραβάτη της θείας απαγόρευσης. Το έρεβος, οι θλίψεις, ο τρόμος, ο κόπος, οι

αρρώστιες, ο θάνατος, η κακομοιριά, η ταπείνωση, η έχθρα όλης της φύσης, με μια λέξη όλες οι καταστροφικές δυνάμεις, εξαπολυμένες, θαρρείς, από το μοιραίο δέντρο, ξεσηκώθηκαν εναντίον του, και το τέκνο της οργής θα ριχνόταν για πάντα στην κόλαση, αν ο Φιλεύσπλαχνος, με την αιώνια συγκατάβασή Του, δεν του έτεινε τα χέρια και δεν τον συγκρατούσε στην πτώση του. Ο Υιός του Θεού πήρε πάνω Του το φορτίο που συνέθλιβε τον άνθρωπο. Υιοθέτησε το σταυρό του ανθρώπου, και δεν τον άφησε παρά να ακολουθεί αυτό το σταυρό, όχι αναμφίβολα για να βοηθήσει τον Παντοδύναμο να σηκώσει το φορτίο, αλλά για να κατορθώσει ο ίδιος, με το μικρό σταυρό που του αναλογούσε, να ακολουθήσει την αρετή του μεγάλου σταυρού όπως η βαρκούλα που ακολουθεί το αυλάκι του καραβιού. Έτσι ο σταυρός της οργής μεταμορφώνεται σε σταυρό της αγάπης. Ο σταυρός που έκλεινε τον παράδεισο γίνεται κλίμακα υψωμένη κατά τον ουρανό. Ο σταυρός ο προερχόμενος από το φρικτό «ξύλον του γινώσκειν καλόν και πονηρόν», ποτισμένος από το θείο αίμα, γυρνά σε ξύλον της ζωής. Ο Υιός του Θεού ντύνεται την ανθρώπινη φύση και «έπρεπε γαρ αυτώ τον αρχηγόν της σωτηρίας αυτών διά παθημάτων τελειώσει. Εν ω γαρ πέπονθεν αυτός πειρασθείς, δύναται τοις πειραζομένοις βοηθήσαι».

Ποιός θα καταμετρήσει αυτό το σταυρό του κόσμου ολόκληρου, τον οποίο φέρει ο δημιουργός της σωτηρίας μας; Ποιός θα ζυγίσει το βάρος; Ποιός θα υπολογίσει το πλήθος των διάφορων σταυρών από τους οποίους αποτελείται, όπως η θάλασσα από τις σταγόνες; Αυτός τον σταυρό δεν τον σήκωσε μονάχα από την Ιερουσαλήμ στο Γολγοθά, με τη βοήθεια του Σίμωνα του Κυρηναίου, αλλά και από τη Γεθσημανή στην Ιερουσαλήμ, και ακόμη από τη Βηθλεέμ στη Γεθσημανή. Ολόκληρη η ζωή του Χριστού δεν υπήρξε παρά ένας σταυρός, και κάνεις δεν άγγιξε το φορτίο, ακόμη κι αν δεν ήταν για να τον επιβαρύνει: «και των εθνών ουκ έστιν ανήρ μετ' εμού». Η θεότητα ενώνεται με την ανθρωπότητα, το αιώνιο με το εφήμερο, το άπειρο με το πεπερασμένο, το άκτιστο με το κτίσμα του, το όντως ον με το μηδέν: τι φοβερός και ακατανόητος σταυρός θα προκύψει από τέτοια ένωση!

Ο Θεάνθρωπος που οι ουρανοί δοξολογούν την κάθοδό του στη γη, παρουσιάζεται τώρα κάτω στην πιο ταπεινωτική κατάσταση που υπάρχει στην ανθρωπότητα, μέσα στην μικρότερη πόλη του μικρότερου επίγειου βασιλείου. Ούτε κατάλυμα έχει ούτε λίκνο. Οι γονείς του φτωχοί, κάτι βοσκοί μονάχα ασχολούνται με τη γέννησή του.

Σε οκτώ μέρες ακριβώς της νέας Του ύπαρξης ο Αιώνιος θα υποστεί το νόμο του αίματος: την περιτομή.

Το Θεό του Ναού «ανήγαγον εις Ιεροσόλυμα παραστήσαι τω Κυρίω», και Αυτόν που ήρθε να εξαγοράσει τον κόσμο, τον εξαγόρασαν με ένα «ζεύγος τρυγόνων ή δύο

νεοσσούς περιστερών».

Ενώ δεν είχε μιλή ακόμη, η ρομφαία του λόγου του σταυρού ακονίζεται ήδη πάνω Του δια στόματος Συμεών, και διαπερνά την «καρδιά της μητέρας Του».

Μερικοί ξένοι έρχονται να τον χαιρετήσουν στο όνομα του βασιλέα των Ιουδαίων. Κι αυτή όμως ακόμη η υποτυπώδης απόδοση τιμής εξάπτει εναντίον Του το μίσος του Ηρώδη, τον καθιστά αθώα αιτία να χυθεί αίμα και τον αναγκάζει να απομακρυνθεί από το λαό του Θεού καταφεύγοντας σε ένα λαό ειδωλολάτρη.

Η άπειρη Σοφία του Θεού «προέκοπτε σοφία και ηλικία και χάριτι παρά Θεώ και ανθρώποις». Η πηγή και ο δημιουργός κάθε χάριτος λαμβάνει την χάριν. Επί τριάντα χρόνια, ο Κύριος των ουρανών και Βασιλεύς της δόξης κρύβεται στον ουρανό και τη γη βαθιά υποταγμένος σε δύο θνητούς που καταδέχτηκε να τους αποκαλεί γονείς.

Και τί δεν υπέστη έπειτα ο Ιησούς, από την ημέρα που ανέλαβε επισήμως να λυτρώσει το ανθρώπινο γένος!

Ο Άγιος του Θεού, ερχόμενος να αγιάσει τους ανθρώπους, κλίνει, την κεφαλή μαζί με τούς ψαράδες που ζητούν να καθαρθούν, κάτω από το χέρι ενός ανθρώπου, και βαπτίζεται: αληθινό βάπτισμα, γιατί λιγότερο βυθίστηκε στο νερό παρά στον ωκεανό των πόνων του σταυρού.

Αυτός που ερευνά νεφρούς και καρδιάς, υποβάλλει μόνος Του τον εαυτό Του στον πειρασμό. Ο ουράνιος Άρτος γίνεται λεία της επίγειας πείνας. Αυτός ενώπιον του οποίου «παν γόνυ κάμψη επουρανίων και επιγείων και καταχθονίων», υποφέρει καθώς ο άρχων των σκοτεινών δυνάμεων του ζητά «πεσών προσκυνήσης μοι».

Ο μεσίτης ανάμεσα στο Θεό και τους ανθρώπους αποκαλύπτεται στους ανθρώπους, αυτοί όμως, είτε δεν τον αναγνωρίζουν είτε δεν θέλουν να τον αναγνωρίσουν. Θεωρούν τις διδασκαλίες Του βλασφημίες, τα έργα Του αντίθετα στο νόμο, τα θαύματά Του καμωμένα στο όνομα του Βεελζεβούλ. Όταν μοιράζει θαύματα και αγαθοεργίες το Σάββατο, τον κατηγορούν ότι παραβιάζει την αργία του Σαββάτου. Όταν διορθώνει τους πλανεμένους και δέχεται τους μετανοημένους, του προσάπτουν ότι είναι «τελωνών φίλος και αμαρτωλών». Τη μια γυρεύουν «όπως αυτόν παγιδεύσουσιν εν λόγῳ», την άλλη τον οδηγούν στην κορυφή ενός βουνού για να τον γκρεμίσουν κάτω, αλλού μαζεύουν πέτρες για να του τις ρίξουν. Πουθενά δεν έχει να ακουμπήσει την κεφαλή Του. Ανασταίνει νεκρό; Όλοι όσοι τον φθονούν συσκέπτονται για να θανατώσουν τον ίδιο. Τον υποδέχεται ο λαός ως βασιλέα κατά την είσοδό Του στα Ιεροσόλυμα; Όλες οι επίγειες εξουσίες ξεσηκώνονται για να τον καταδικάσουν ως εγκληματία. Σε

αυτούς που συγκαταριθμούνται στους διαλεγμένους φίλους Του, διακρίνει έναν αχάριστο προδότη, το πρώτο όργανο του θανάτου Του. Οι καλύτεροι ανάμεσά τους του είναι σκάνδαλο, θέτοντάς τον αντιμέτωπο με τις κατ' άνθρωπο σκέψεις τους, καθώς αυτός προχωρεί στο θείο έργο του.

Θα αφήσεις κάτω, έστω και για μια στιγμή, θείε Σταυροφόρε, το πελώριο φορτίο που ολοένα επιβαρύνεται στους ώμους σου; Θα ξαποστάσεις λιγάκι, τουλάχιστον μέχρι να ανανεώσεις τις δυνάμεις σου για νέα ανδραγαθήματα, έστω και από συγκατάβαση στην αδυναμία όσων σε ακολουθούν; Όντως, πλησιάζοντας στο Γολγοθά, σταματάς στο Θαβώρ. Έλα, αναρριχήσου σε αυτό το όρος της δόξας. Ας καταυγαστεί το πρόσωπό σου από το ουράνιο φως. Ας αστράψουν τα ενδύματά σου μέσα στη λευκότητά τους. Ο Νόμος και οι Προφήται ας αναγνωρίσουν σε σένα το πλήρωμά τους. Ας ακουστεί ο στοργικός λόγος του Πατρός σου! — μα δεν βλέπετε, ότι ο σταυρός ακολουθεί τον Ιησού ακόμη και στο Θαβώρ, και ότι ο λόγος του σταυρού δε χωρίζεται από το λόγο που δοξάζει; Για ποιά πράγμα να συζητούν με τον Ιησού καταμεσής παρόμοιας δόξας ο Μωυσής και ο Ηλίας; – Μιλούν για το σταυρό Του και το θάνατό Του: «έλεγον την έξοδον αυτού ην έμελλε πληρούν εν Ιερουσαλήμ». Για καιρό ο Ιησούς έφερε το σταυρό Του σα να μην ένιωθε το βάρος. Στο τέλος όμως «παρεδόθην έως πρωί ως λέοντι· ούτως συνέτριψε πάντα τα οστά μου». Ας τον ακολουθήσουμε μαζί με τον Πέτρο και τους υιούς Ζεβεδαίου στον κήπο της Γεθσημανή και ας ανιχνεύσουμε τα ερέβη της στερνής νύχτας Του πάνω στη γη. Εδώ, δεν κρύβει πια το σταυρό που σπαράζει την ψυχή Του: «περίλυπος έστιν η ψυχή μου έως θανάτου». Η παρακλητική συνομιλία με τον Πατέρα Του τον ομοούσιο, αντί να τον λυτρώσει, τον κρατά δέσμιο της αγωνίας Του. «Πάτερ μου, ει δυνατόν έστι, παρελθέτω απ' εμού το ποτήριον τούτο. Πλήν ουχ ως εγώ θέλω, αλλ' ως συ». «Ωφθη δε αυτώ άγγελος απ' ουρανού ενισχύων αυτόν».

Αυτή η θανάσιμη λύπη του Ιησού θα φαντάζει, στα μάτια ορισμένων από εμάς, ανάξια του Απαθούς. Πρέπει να ξέρουν ότι αυτή η λύπη δεν είναι αποτέλεσμα ανθρώπινης άρνησης να υπομείνει, αλλά θείας δικαιοσύνης. Πώς θα μπορούσε το Αρνίον, το «εσφαγμένον από καταβολής κόσμου», να αποφύγει το θυσιαστήριο της θυσίας του; Αυτός «ον ο πατήρ ηγίασε και απέστειλεν εις τον κόσμον», αυτός που ανέλαβε από τις απαρχές το έργο της συμφιλίωσης των ανθρώπων με το Θεό, πώς θα μπορούσε να διστάσει στην εκπλήρωση της αποστολής του μόνο και μόνο μπροστά στη σκέψη του πόνου; Αν μπορούσε να ανυπομονεί για κάτι, θα ήταν η ανυπομονησία να εκπληρώσει το έργο της λύτρωσής μας καθιστώντας μας τέλειους. «Βάπτισμα έχω βαπτισθήναι, και πώς συνέχομαι έως ου τελεσθή»! Ωστε λοιπόν, είναι λυπημένος όχι εξαιτίας της δικής Του λύπης αλλά της δικής μας. Αν τον βλέπουμε σαν έναν «εν πληγή όντα και ειδότα φέρειν μαλακίαν, ούτος τας αμαρτίας ημών φέρει και περί ημών οδυνάται». Το ποτήριον που του προσφέρει ο

Πατέρας Του είναι το ποτήριον όλων των αδικημάτων που έχουμε διαπράξει και όλων των τιμωριών που ετοιμάζονταν για εμάς, ποτήριο που θα είχε κατακλύσει τον κόσμο ολόκληρο αν δεν το είχε απο-δεχτεί, εναγκαλιστεί και στραγγίζει όλο μονάχος. Αυτό το ποτήριο αποτελείται πρωτίστως από την ανυπακοή του Αδάμ, υστέρα από την καταφθορά του αρχαίου κόσμου, από την αλαζονεία και την ασέβεια της Βαβυλώνας, τη σκληροκαρδία και την αμετανοησία της Αιγύπτου, την απιστία της Ιερουσαλήμ «αποκτεινούσης τους προφήτας και λιθοβολούσης τους απεσταλμένους προς αυτήν», την κακία της Συναγωγής, τις δεισιδαιμονίες του παγανισμού, την οίηση των φιλοσόφων και, τέλος (επειδή ο Λυτρωτής σήκωσε ακόμη και τα μελλοντικά κρίματα του κόσμου), τα σκάνδαλα που έφτασαν ως μέσα στο Χριστιανισμό: τις διαιρέσεις του μοναδικού ποιμνίου με τον μοναδικό Ποιμένα, τις προπετείς ευφυολογίες των ψευτοδιδασκάλων, το ξέφτισμα της πίστης και της αγάπης μέσα στο βασίλειο της πίστης και της αγάπης, την εξάπλωση της ασέβειας στην καρδιά της ίδιας της ευσέβειας. Ας προσθέσουμε σε αυτά όλα όσα βρίσκουμε μέσα και έξω από μας και που αξίζουν το μίσος και την οργή του Θεού, και επιπλέον όλα όσα πασχίζουμε να αποκρύψουμε από τη συνείδησή μας υπό την απατηλή ονομασία αδυναμίες: την απερισκεψία και τις εγκληματικές ηδονές της νιότης, τη σκληροκαρδία των γηρατειών, τη λησμονιά της θείας Πρόνοιας μέσα στην ευμάρεια, το γογγυσμό στη δυστυχία, τη ματαιότητα των ευεργεσιών, την απληστία στην εργασία, την απροθυμία μας να διορθωθούμε, τις συχνές πτώσεις μας αφ' ότου ανορθωθήκαμε, την αμεριμνησία και την απραγμία απαραίτητη συντροφιά στο βασίλειο της χλιδής, την ασυδοσία του αιώνα επηρμένου από τις χίμαιρες της επιστήμης του. Όλοι αυτοί οι χείμαρροι αδικημάτων χύθηκαν πάνω στον Ιησού για να αποτελέσουν ένα και μοναδικό ποτήριο λύπης και πόνου. Ολόκληρη η κόλαση συνωμότησε εναντίον αυτής της ουράνιας ψυχής: τί το παράδοξο λοιπόν που ήταν περίλυπος έως θανάτου;

Ο λόγος μας αδυνατίζει, στον αγώνα του να εξακολουθήσει να συνοδεύει τον μεγάλο Μάρτυρα από τη Γεθσημανή στην Ιερουσαλήμ και τον Γολγοθά, από τον ηθικό σταυρό στον πραγματικό. Όμως, οι ιερές Ακολουθίες που τελεί σήμερα η Εκκλησία, ξετυλίζουν μπροστά στα μάτια μας αυτό το δρομολόγιο και αυτό τον σταυρό. Τόσο επώδυνος ήταν, ώστε ο ήλιος δεν άντεξε τη θέα του, κι αυτή τόσο ασήκωτη, ώστε η γη σείστηκε κάτωθι της. Όλα τα μαρτύρια, εσωτερικά και εξωτερικά, τα πιο σκληρά και τα πιο ατιμωτικά, που τα καθιστούσε υποφερτά η πάναγνη αθωότητα και μάλιστα υποφερτά με ανταμοιβή άπειρες ευεργεσίες. Ο Πανάγιος βασανιζόταν από τους πρόξενους όλων των εγκλημάτων. Ο Δημιουργός μαρτυρούσε από τα ίδια Του τα δημιουργήματα. Να υποφέρεις για ανάξιους, για αχάριστους, για τους ίδιους τους υπεύθυνους των βασάνων σου. Να πονάς για τη δόξα του Θεού και ο Θεός να σε εγκαταλείπει: τί αβυθομέτρητη άβυσσος οδυνών!

«Θεέ μου! Θεέ μου! Ίνα τί με εγκατέλειπες;». Όντως, Κύριε, Τον εγκατέλειπες για μία στιγμή, έτσι ώστε να μη μας εγκαταλείψεις στους αιώνες, εμάς που σε έχουμε εγκαταλείψει. Από σήμερα «εβασίλευσεν, ευπρέπειαν ενεδύσατο, ενεδύσατο Κύριος δύναμιν και περιεζώσατο. Και γαρ εστερέωσε την οικουμένην, ήτις ου σαλευθήσεται». «Καγώ εάν υψωθώ εκ της γης, διά του σταυρού, σκεπάζοντας τη γη και πάντας ελκύσω προς εμαυτόν στον ουρανό».

Όσο μεγάλη και θεία κι αν είναι η δύναμη του Χριστού για να ελκύσει τα πάντα προς το μέρος Του, δεν μπορεί διαφορετικά να μας «ελκύση οπίσω Του», παρά φυτεύοντας το σταυρό μέσα μας, ενώνοντας το σταυρό μας με το δικό Του. «Ει τις θέλει οπίσω μου έρχεσθαι, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού καθ' ημέραν και ακολουθείτω μοι». Πραγματικά, μολονότι με το αίμα Του, εχέγγυο της συμφωνίας, και με το σταυρό Του εξάλειψε όλα τα αμαρτήματα και εξαγόρασε τον κόσμο από το ανάθεμα, ανοίγοντάς μας για να εισέλθουμε στα Άγια των Αγίων, όπως κανένας δεν μπορεί να εισέλθει εκτός από τον θυσιαστή και το θύμα, οφείλουμε να παραδοθούμε εν είδει θύματος στα χέρια του αρχιερέα κατά την τάξιν Μελχισεδέκ. Καθώς η κατάρρα είναι ο καρπός της αμαρτίας, και η αμαρτία έχει τη ρίζα της στην ελεύθερη βούληση, οφείλουμε για να οικειωθούμε τον εξαγνισμό και τη λύτρωση, τη δικαίωση και την αγιοποίηση του Ιησού Χριστού, να παραχώσουμε ελεύθερα τη βούλησή μας στη δραστική ενέρ-γεια του σταυρού του Χριστού. Για το λόγο αυτό, όσοι έχουν πραγματικά συλλάβει όλη τη θεία δύναμη που περι-κλείει ο λόγος του σταυρού, μάς διδάσκουν τόσο συχνά, με το παράδειγμά τους και με τα λόγια τους, «τούτο γινώσκοντες, ότι ο παλαιός ημών άνθρωπος συνεσταυρώθη» — «οι δε του Χριστού την σάρκα εσταύρωσαν συν τοις παθήμασι και ταις επιθυμίαις» — «ουδείς γαρ εαυτώ ζη» — «ανταναπληρούντες τα υστερήματα των θλίψεων του Χριστού εν τη σαρκί ημών».

Όσο πιο σταθερά και εν υπομονή βαστάζουμε το φορ-τίο του σταυρού μας τόσο πιο άφθονα λαμβάνουμε τα δώρα του Θεού τα αγορασμένα χάρη στο σταυρό του Χριστού: «ότι καθώς περισσεύει τα παθήματα του Χριστού εις ημάς, ούτω διά Χριστού περισσεύει και η παράκλησις ημών». Ο αμαρτωλός, που βαστάζοντας θαρραλέα το σταυρό του φθάνει στο τέλος να προσδεθεί πάνω του, παραδίνοντας τον εαυτό του με ανεπιφύλακτη υπακοή σε κάθε επακόλουθο της εξιλαστήριας δικαιοσύνης υπό τα βλέμματα του Εσταυρωμένου, αυτός δεν θα αργήσει να ακούσει, μαζί με τον ληστή, τούτο το χαρούμενο λόγο: «Σήμερον μετ' εμού έση εν τω παραδείσω». Ο πόνος, παρουσία του Ιησού Χριστού και κατά το παράδειγμά Του, μας εισοδεύει στον ουρανό.

Όπως ο ορατός και πραγματικός σταυρός είναι το βα-σιλικό λάβαρο του βασιλείου του Χριστού, το ίδιο ο αόρατος σταυρός είναι η σφραγίδα και το

διακριτικό σημάδι των αληθινών δούλων, των εκλεκτών της βασιλείας του Θεού. Είναι το πολύτιμο εχέγγυο της αγάπης του Θεού, το πατρικό σκήπτρο που λιγότερο «ως σκεύη κεραμέως συντρίψει αυτούς» και περισσότερο «η ράβδος σου και η βακτηρία σου αύται με παρεκάλεσαν», το καταναλίσκον πυρ της πίστεως, ο σύντροφος της ελπίδας, το αντίδοτο στη λαγνεία, η κυριαρχία πάνω στα πάθη, το κάλεσμα σε προσευχή, η διαφύλαξη της αθωότητας, η μάνα της ταπεινότητας, η δασκάλα της σοφίας, ο οδηγός των τέκνων της βασιλείας. Πού καταρτίστηκαν όλοι οι Άγιοι που υπήρξαν οι οδηγοί και οι υπερασπιστές της Εκκλησίας, ο Ιωσήφ, ο Μωυσής, ο Δανιήλ, ο Παύλος; Στο σχολείο του σταυρού. Πότε η Εκκλησία ήταν πιο καρποφόρα, ανθοφορούσε και παρήγαγε τους περισσότερους καρπούς αγιότητας; Όταν καλλιεργούσαν αδιάκοπα τον αγρό του Κυρίου με το σταυρό και τον πότιζαν με το αίμα των μαρτύρων. Ποιοί περιβάλλουν τον ένδοξο θρόνο του Αρνίου; Ο Ιωάννης στο όραμά του αναρωτήθηκε: «ούτοι οι περιβεβλημένοι τας στολάς τας λευκάς τίνες εισίν και πόθεν ήλθον;» Και καθώς δεν μπορούσε να τους αναγνωρίσει μέσα σε αυτή τη δόξα του Θεού, ειπώθηκε ότι ήταν αυτοί που σφραγίστηκαν με το σταυρό: «ούτοι εισίν οι ερχόμενοι εκ της θλίψεως της μεγάλης».

Πόσο ανόητοι λοιπόν είναι όσοι θέλουν να «κενωθή ο σταυρός του Χριστού» και φαντάζονται ότι «γνώναι αυτόν και την δύναμιν της αναστάσεως χωρίς την κοινωνίαν των παθημάτων αυτού»! Εάν μόνο ο Ιησούς Χριστός είναι «η οδός και η ζωή» που οδηγεί στη ζωή, πώς θα μπορούσαμε να φτάσουμε στη ζωή του Χριστού χωρίς να περάσουμε από την οδόν του; Μπορούν αυτά τα μαλθακά μέλη να συστήσουν ένα σώμα που συνδέεται με ένα κεφάλι στεφανωμένο αγκάθια; Είναι δυνατόν τα μέλη να αναπαύονται και να ηρεμούν, ενώ η κεφαλή βρίσκεται βυθισμένη στη λύπη, την οδύνη και το όνειδος; Να απολησμονιόμαστε σε θορυβώδεις απολαύσεις, ενώ εκείνη υφίσταται θανάσιμους πόνους; Να πίνουμε με ξέχειλες κούπες τις χαρές του κόσμου, ενώ εκείνη διψά και την έχουν ποτίσει με ξίδι; Να σηκώνουμε το ανάστημά μας περήφανα, ενώ αυτή κλίνει κάτω; Να μη θέλουμε να υποφέρουμε καθόλου για τα ίδια μας τα αμαρτήματα και τις αδικίες μας, ενώ αυτή πεθαίνει μαρτυρώντας για τα αμαρτήματα και τις αδικίες των άλλων; Να ζούμε μέσα στον κόσμο κατά την σάρκα, ενώ εκείνη παραδίνει την ψυχή της στο Θεό;

Άνθρωπε, ελκόμενε στον ουρανό διά της χάριτος του Θεού σου, αλλά εμποδισμένε μέσα στον κόσμο από τη σάρκα! Αναγνώρισε τη μορφή σου στον δύστυχο που καθώς βουλιάζει στο νερό, αγωνίζεται να κρατηθεί στην επιφάνεια: τεντώνει ακατάπαυστα τα μέλη του σε σταυρό, και καταφέρνει έτσι να νικήσει τα εχθρικά κύματα. Κοίτα το πουλί, όταν θέλει να υψωθεί πάνω από τη γη: τανύεται σταυρικά και ανέρχεται. Αναζήτησε και συ στο σταυρό το μέσο για να αποσπαστείς από τον

κόσμο και να υψωθείς ως το Θεό. «Ο λόγος γαρ ο του σταυρού τοις σωζομένοις
ημίν δύναμις Θεού έστι». Αμήν.

(Αγ. Φιλάρετος Μόσχας, «Η Θεολογία της καρδιάς», εκδ. Ίνδικτος, 2008, σ. 95-108)